

Mūzeja gariņš stāsta

9. DIVI GRAŠI, DAUDZ DOLĀRU UN LATU PIEMIŅAI

Es jau domāju, ka tas piesaistīs jūsu uzmanību. Kā no diviem grašiem radīsies daudz dolāru un latu? Te gan runa par diviem grašiem ar lielo G, par Birutu un Augustu Grašiem. Viņi 2007. gadā iecerētajam *Nākotnes Namam* ziedoja \$ 100 000 jeb toreiz 52 000 latu Birutas 1941. gadā deportēto radnieku Mārtiņa Leģera un Zonbergu ģimenes piemiņai. Toreiz jau bija jau nolemts, ka Mūzeja ēka pārtaps *Nākotnes Namā*. Augusts toreiz Rīgā stāstīja par savu draudzību ar architektu Gunāru Birkertu, ar kuŗu viņš kopā studējis Štutgartē. Grasis naudu nopelnījis, ražojot mikroviļņu pārraides aprīkojumu. Ziedojums Mūzejam bija liela uzticēšanās un – cerība, ka nams taps. Tagad – beidzot!

Ir turpinājums – bēdīgs, bet aizkustinošs. Augusts bija solījis vēl. Bet arī viņu skāra finansiālā krīze. 2012. gadā viņš lūdza piedot, ka varot dot vēl tikai 8000 latus stendiem par okupācijas varu maiņu 1941. gadā. Taču Augusts nomira, pirms varēja solījumu izpildīt. To izdarīja Biruta. Un tā nu ir sanācis, ka ziedojums ir jau izlietots – tagad arī Augusta piemiņai – stendos, ko jau tagad var redzēt Mūzeja pagaidu telpās. Pēc pāris gadiem tie ceļos uz *Nākotnes Namu*, savās īstajās mājās.

Ar noslēpumu apvīts ir jau 2006. gadā saņemts ziedojums – veseli apaļi 100 000 lati! Atnāca eleganta dāma un gribēja uzzināt, kā to izdarīt. Atceros. Viņai bija draudzīgas, nopietnas acis. Gribot anonīmi ziedot izglītībai, lai pieminētu skolotājus Voldemāru un Annu Riekstus. Savā laikā viņi dzīvojuši bēgļu nometnē Grēvenē, un Anna Riekste bijusi arī dzejniece. 100 000? Jā – 100 000! Nauda ienāca. Vadība nolēma pusi ieguldīt Izglītības programmas telpu izveidošanai *Nākotnes Namā* un mācību materiāliem. Telpas vēl arvien ir plānos. Kad būs gatavas, tās greznos piemiņas plāksnīte. Bet no kā šis dāsnais ziedojums? Elegantā dāma vairs nav ne redzēta. ne dzirdēta. Man liekas – viņas vairs nav mūsu vidū. Taču jūtu, ka viņas gars gan tepat vien ir un pasmaida, kad Mūzejā atkal iespurdz jauna skolēnu grupa.

Jā, pieminēt grib daudzi, jo ir daudzi, ko pieminēt. It sevišķi tie, kuŗu dzīves iznīcināja komūnisma rēgs. Tā Latvijas armijas pulkvedis Rūdolfs Krievs, apbalvots ar Lāčplēša kara ordeni un Triju zvaigžņu ordeni, aizgājis bojā Gulagā. Viņa meita Dr. Vivita Krievs Leonard tēva piemiņai ziedojusi visus Hitlera–Staļina pakta stendus un skārienjūtīgo multimedīālo iekārtu. Iekārta parādīs, kā toreiz abi diktatori mainīja robežas, iznīcināja valstis un cilvēkus, kas viņiem bija pa kājām. Tēva piemiņai viņa Mūzejam arī dāvinājusi galda pulksteni, ko tēvs ieguvis no Forda-Vairoga auto kompānijas kā 2. Zvaigznes brauciena dalībnieks 1939. gadā. Jā gan, latvieši ražoja ne tikai Minoksu un lidmašīnas, bet arī savus fordiņus! Pati ārste savulaik strādājusi prestižajā Meijo klīnikā Minesotā. Viņa ir noturīgo un Mūzeja atbalstītāju vidū ar ziedojumiem, kas arī krietni pārsniedz \$100 000.

Man liekas, ka visi ar ziedojumu pieminētie – un to ir daudz, daudz vairāk! – atradīs arī savas garu mājas jaunajā *Nākotnes Namā* un priecāsies, ka nav aizmirsti.

Paredzams, ka Nākotnes Nama ziedotāju un viņu pieminēto vārdus varēs guldīt pamatakmenī jau vasaras vidū. Vēl ir laiks. Vēl vajag 28 jaunus ziedotājus, lai būtu 1000. Vai būs?

ASV. Čeki rakstāmi OMFA (ja vajag, ar ziedojuma mērķa norādi) un sūtāmi Ilze Resnis, 10930 Nollwood Drive, Chardon, OH 44024. Ziedotāji saņem kvītis nodokļu atlaidēm.

Kanāda. Čeki rakstāmi LRDF (Latvian Relief and Development Fund) ar atzīmi "Okupācijas mūsejam" (ja vajag, arī ar mērķa norādi) un sūtāmi: Dagnija Staško, 16 Elterwater Ave, Nepean, ON K2H5J2. Ziedotāji saņem kvītis nodokļu atlaidēm.

Australija. Čeki rakstāmi (pievienojot mērķa norādi) un sūtāmi mūseja pārstāvei: Ināra Graudiņa, 141 Darley Road, Randwick, NSW 2031.

Lielbritānija. Čeki rakstāmi (ja vajag, ar mērķa norādi) un sūtāmi mūseja pārstāvei: Inese A. Smith, 36 Fairmount Drive, Loughborough, LE11 3JR vai (ar mērķa norādi) "Latvian Educational Foundation", Catthorpe Manor, Catthorpe, Leicestershire LE17 6DF.

<http://okupacijasmusejs.lv/lv/nakotnes-nams/>

Ar ziedojumu nodrošināts publicitātes projekts